

Spelen in de natuur is geen 'topervaring'

Martin Drenthen – 12/05/07, 00:00

Kinderen leren in de natuur wat het is om mens te zijn. Dat is meer dan voetballen.

De afgelopen tijd is in Trouw door meerdere auteurs gepleit voor meer natuur voor de kinderen. Zij moeten in alle vrijheid in de natuur kunnen spelen, zonder dat dit georganiseerd hoeft te worden.

Maar waarom vinden we het eigenlijk zo belangrijk dat kinderen op een alledaagse, spontane manier met natuur in aanraking komen? Waarom moet de natuur naar het kind gebracht, in plaats van het kind naar de natuur? Uit onderzoek blijkt keer op keer dat kinderen vandaag de dag niet of heel weinig de natuur bezoeken. Ze hebben het te druk met huiswerk, gitaarles en voetballen, en bezoek aan oma. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we 'natuurbezoek' aan dat lijstje toevoegen?

We willen kinderen de natuur leren kennen, zodat ze iets waardevols leren dat wij als volwassenen ook maar al te vaak dreigen te vergeten. De vraag is echter of we daar de juiste manier voor hebben gevonden. Wanneer we in het weekend massaal met de kinderen gaan wandelen – na een bezoek aan het pannenkoekenhuis – dan is natuur een afgebakend stuk werkelijkheid, die netjes binnen de lijntjes blijft, en die geen enkele rol speelt in de rest van de week. Maar de reden waarom we natuurbezoek zo belangrijk vinden heeft er mee te maken dat natuur niet zomaar een zaak is naast andere dingen, maar daar fundamenteel van verschilt.

Natuur is voor kinderen juist belangrijk als een plaats waar de agenda juist even buiten beeld is, het is een plaats om vrij te zijn, vrij van ouderlijk toezicht, schoolregels en geboden. Voor volwassenen leert de natuur ons de alledaagse besognes te relativiseren over economische groei en mode, politiek en regelgeving. Natuur kan ons kortom iets leren over wat het betekent mens te zijn. Natuur herinnert ons aan een maat die af en toe verloren dreigt te gaan.

Zodra je natuurbelevingen gaat organiseren en op zoek gaat naar zogenaamde 'topervaringen' raak je iets wezenlijks kwijt. Zelfs het spreken over 'natuurbelevissen' verleidt ons er al toe de natuur te veranderen tot een maatschappelijke activiteit. In de prachtige documentaire 'Pretpark Nederland' wordt mooi getoond hoe in ons land elke vrijetijdsinvulling een 'beleefbaar' product is geworden dat wordt vermarkt en gereguleerd. Zelfs wandelen door de natuur is met de rage rond nordic walking verworpen tot een ervaring waarvoor je eerst op cursus moet.

Natuur wordt op deze manier steeds meer tot een attractie, een product van een speciaal daarvoor opgerichte economische sector. Terwijl de natuur tot voor kort symbool stond voor datgene wat zich aan deze economische ratrace onttrok, is het nu een product in onze beleviseconomie. Vinden we spelen in de natuur niet juist belangrijk omdat we onze kinderen willen leren dat de wereld meer is dan een groot attractiepark?